ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **T. T.**, zastoupený JUDr. Vladimírem Dvořáčkem, advokátem se sídlem Sokolovská 32/22, Praha 8, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,** se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **nezl. K. K.**, zastoupený JUDr. Vladimírem Dvořáčkem, advokátem se sídlem Sokolovská 32/22, Praha 8, proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 5. 2021, čj. MV-51434-4/SO-2021, o kasačních stížnostech žalobce a osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 4. 2022, čj. 10 A 66/2021-56,

takto:

I. Řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení **se zastavuje**.

II. Kasační stížnost žalobce **se zamítá**.

III. Žalobce a osoba zúčastněná na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

IV. Žalované **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Ministerstvo vnitra (dále „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 12. 2. 2021, čj. OAM-2165-50/ZR-2018, zrušilo žalobci podle § 77 odst. 1 písm. h) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), platnost povolení k trvalému pobytu. Podle § 77 odst. 3 téhož zákona mu současně stanovilo lhůtu k vycestování z území 30 dnů od právní moci rozhodnutí (resp. od propuštění z výkonu trestu odnětí svobody). Důvodem bylo žalobcovo opakované

odsouzení k nepodmíněnému trestu odnětí svobody za spáchání úmyslných trestných činů. Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

[2] Rozhodnutí žalované napadl žalobce žalobou. Tvrdil, že dopady rozhodnutí by byly nepřiměřené s ohledem na zachování jeho rodinných vztahů. Zdůraznil svůj vztah k osobě zúčastněné na řízení (nezletilému synovi), která má právo na oba rodiče. Ta měla být účastníkem řízení ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu, protože nucený pobyt žalobce mimo území ČR je výrazným zásahem do jejích práv, která neměla možnost v řízení uplatnit. Správní orgány osobu zúčastněnou ani nevyslechly či jinak nezjistily její stanovisko. Nezdůvodnily ani přiměřenost rozhodnutí ve vztahu k vazbám žalobce na matku a sestru žijící v ČR.

[3] Městský soud v Praze shora označeným rozsudkem žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že osoba zúčastněná na řízení měla být účastníkem správního řízení, protože s žalobcem udržuje osobní styk, je na něj citově vázána a nedobrovolné vycestování žalobce by se mohlo dotknout jejích práv. Správní orgány proto zatížily řízení vadou. Na druhou stranu žalobce ve správním řízení nenamítal, že by osoba zúčastněná měla být účastníkem správního řízení, ale domáhal se pouze toho, aby správní orgány zohlednily vzájemné vazby. Tak činí i v žalobě. Podle městského soudu ale byly zjištěny všechny podstatné okolnosti dostatečně a samotná skutečnost, že osoba zúčastněná nebyla účastníkem řízení a nebylo zjištěno přímo její stanovisko, neměla na zjišťování skutkového stavu zásadní vliv. Městský soud se ztotožnil se závěrem žalované, podle které zájem na ochraně společnosti před žalobcovým jednáním převažuje nad zásahem do jeho rodinného a soukromého života. Zrušení povolení k trvalému pobytu navíc nebrání jeho pobytu na základě jiného pobytového oprávnění. Co se týče vazeb na matku a sestru, žalobce k nim ve správním řízení ani v řízení před soudem neuvedl žádné bližší skutečnosti.

II. Obsah kasačních stížností a vyjádření žalované

[4] Rozsudek městského soudu napadli žalobce (dále „stěžovatel“) a osoba zúčastněná na řízení samostatnými kasačními stížnostmi. Stěžovatel namítl, že městský soud sice s jeho synem jednal jako s osobou zúčastněnou na řízení a umožnil mu vyjádřit se k věci prostřednictvím jeho matky, ale nemohl tím napravit pochybení správních orgánů, které s ním nejednaly jako s účastníkem řízení. Městský soud také jednoznačně uvedl, že osoba zúčastněná mohla být dotčena na svých právech zrušením povolení k trvalému pobytu stěžovatele. Jak plyne z judikatury, na kterou městský soud odkázal, správní orgány měly s osobou zúčastněnou jednat jako s účastníkem z úřední povinnosti, aniž by v tomto směru musela vznést námitky. Pokud tak neučinily, porušily předpisy o správním řízení způsobem, který mohl mít vliv na zákonnost rozhodnutí, a proto měl městský soud rozhodnutí žalované zrušit. Je paradoxní, že se městský soud jím odkazovaným judikátem neřídil a rozhodnutí žalované nezrušil. Opomenutí osoby zúčastněné jako účastníka řízení považuje stěžovatel za zcela rozhodující a jakékoliv úvahy, zda taková vada mohla mít vliv na zjištění skutkového stavu, jsou zbytečné a „*poněkud Cimrmanovské*“. Správního řízení se mají účastnit všichni, o jejichž právech je rozhodováno. To, do jaké míry účastníci svá práva uplatní a jejich kroky se projeví ve zjištěném skutkovém stavu, nelze předjímat. Je proto nutné presumovat, že skutkový stav mohl být zjištěn jinak.

[5] Osoba zúčastněná v kasační stížnosti vznesla v zásadě shodné námitky jako stěžovatel.

[6] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti omezila pouze na konstatování, že souhlasí se závěry městského soudu.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Jde-li předně o kasační stížnost osoby zúčastněné na řízení, Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 10. 6. 2022, čj. 8 Azs 101/2022-51, zamítl její žádost o osvobození od soudních poplatků a vyzval ji k zaplacení soudního poplatku ve lhůtě 15 dnů. Poslední den lhůty k jeho úhradě připadl na sobotu 25. 6. 2022, a ta tedy v souladu s § 40 odst. 3 s. ř. s. skončila v pondělí 27. 6. 2022. Osoba zúčastněná na řízení soudní poplatek ve stanovené lhůtě (ani po jejím uplynutí) nezaplatila. Nejvyšší správní soud tudíž výrokem I. řízení o její kasační stížnosti zastavil podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s.

[8] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v mezích rozsahu kasační stížnosti stěžovatele a v ní uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Neshledal vady, k nimž by musel podle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlédnout z úřední povinnosti.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Stěžovatel uplatnil kasační námitku, kterou lze z hlediska jejího obsahu podřadit pod důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Jeho argumentace se konkrétně týká toho, že správní řízení bylo zatíženo vadou spočívající v tom, že správní orgány nejednaly s osobou zúčastněnou jako s účastníkem správního řízení, přičemž městský soud měl kvůli této vadě rozhodnutí žalované zrušit a věc jí vrátit k dalšímu řízení. Vedle toho stěžovatel sice v kasační stížnosti odkázal též na důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., ale nevznesl žádnou kasační argumentaci, která by mohla daný důvod naplnit.

[11] Jak vyplývá z ustálené judikatury, žalobce může v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu účinně namítat jen tu nezákonnost rozhodnutí, kterou byl zkrácen na svých právech, přičemž zkrácením na právech je nutno rozumět zkrácení na právech hmotných i procesních. Nemůže se dovolávat porušení práv jiného subjektu (viz rozsudky NSS ze dne 29. 7. 2004, čj. 7 A 139/2001-67, č. 379/2004 Sb. NSS, ze dne 28. 1. 2009, čj. 8 As 52/2008-92, ze dne 29. 8. 2008, čj. 5 As 10/2008-103, nebo ze dne 19. 8. 2011, čj. 5 As 58/2011-141).

[12] Co se týče otázky účastenství ve správním řízení, zákon o pobytu cizinců neobsahuje speciální úpravu, tedy i zde je třeba vyjít z § 27 správního řádu. V případě rodinných příslušníků cizinců, o zrušení jejichž pobytu správní orgány rozhodují, je třeba zpravidla uvažovat o účastenství podle § 27 odst. 2 správního řádu. Dané ustanovení zakládá účastenství na základě přímého dotčení, resp. potenciální hrozby takového

dotčení. Takové dotčení se vztahuje přímo k rodinnému příslušníkovi - zde osobě zúčastněné na řízení. Ta jediná tak mohla být dotčena na svých procesních právech tím, že s ní správní orgány nejednaly jako s účastníkem řízení. Pouze ona se tedy mohla bránit proti tomu, že nebyla vzata jako účastnice řízení o zrušení trvalého pobytu svého otce. Osoba zúčastněná na řízení, o jejíž práva šlo, však žalobu nepodala (žalobu stěžovatel podal za sebe, nikoliv jako její zákonný zástupce). Námitky týkající se svého účastenství ve správním řízení uplatnila až v kasační stížnosti (o níž bylo řízení zastaveno pro nezaplacení soudního poplatku). Tím se nyní posuzovaná věc též liší od rozsudku NSS ze dne 17. 2. 2011, čj. 5 As 24/2010-97, na který poukazuje stěžovatel v kasační stížnosti a jehož závěry v obecné rovině shrnul také městský soud v napadeném rozsudku. V dané věci (která se nadto nijak netýkala účastenství rodinných příslušníků v cizineckých věcech) se totiž před soudy uvedeného pochybení dovolávala právě osoba, která byla opomenutým účastníkem správního řízení.

[13] V návaznosti na výše uvedené je třeba zdůraznit, že pokud by stěžovatel uplatnil v žalobě pouze námitku spočívající v opomenutí jiného účastníka (osoby zúčastněné na řízení), nemohl by se jí městský soud ani věcně zabývat, neboť k zásahu do veřejných subjektivních práv stěžovatele uvedenou vadou bez dalšího dojít nemohlo (obdobně viz rozsudek NSS ze dne 11. 10. 2017, čj. 9 Azs 214/2017-58, či ze dne 30. 9. 2011, čj. 7 As 103/2011-54, na který v napadeném rozsudku odkázal také městský soud). Městský se soud se nicméně otázkou účastenství osoby zúčastněné ve správním řízení zabýval v kontextu dalších žalobních námitek stěžovatele, které již souviset s jeho právy mohly. Konkrétně posuzoval, zda se mohlo v zjištěném skutkovém stavu a na zákonnosti závěrů o přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele projevit, že správní orgány bezprostředně nezjišťovaly stanovisko osoby zúčastněné na řízení. Své závěry městský soud v tomto ohledu přezkoumatelně zdůvodnil a stěžovatel nyní v kasační stížnosti nevznáší žádnou konkrétní argumentaci, kterou by zpochybňoval jejich správnost (pouze obecně presumuje, že skutkový stav mohl být zjištěn jinak). Namítá-li tedy v kasační stížnosti nyní pouze to, že městský soud měl s ohledem na popsanou vadu rozhodnutí žalované zrušit a věc jí vrátit k dalšímu řízení, je s ohledem na výše uvedená východiska zřejmé, že tato jeho kasační námitka nemůže být důvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud tedy shledal stěžovatelem uplatněné námitky nedůvodnými, a kasační stížnost proto dle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[15] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalované, které by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

[16] Osoba zúčastněná na řízení má dle § 60 odst. 5 s. ř. s. v řízení o kasační stížnosti právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V řízení o kasační stížnosti soud osobě zúčastněné na řízení žádnou

povinnost neuložil. Vedle toho nemá osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu nákladů řízení ani na základě § 60 odst. 3 s. ř. s., jelikož bylo řízení o její kasační stížnosti zastaveno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 22. července 2022

Milan Podhrázký
předseda senátu